

Jura, Fjerkræ, Grise, Natur og vandmiljø

Ny husdyrgodkendelses-bekendtgørelse 1. maj 2023

Krav om udslusning fra svinestalde ved gyllehøjde på 10 cm, ændret definition af produktionsareal for fritgående æglæggende høns og af kategori 2- og 3-natur.

Viden om

De væsentligste ændringer

- Som følge af Landbrugsaftalen fra 2021 (se nedenfor) er der nu indsat regler om udslusning fra svinestalde ved en gyllehøjde på 10 cm. Det kalder man "hyppig udslusning". Bemærk, at §§ 34 og 35 er ændret i forhold til høringsudkastet.
- For at rette op på en utilsigtet ændring fra 2017 er definitionen af produktionsareal for fritgående æglæggende høns ændret.
- Som konsekvens af en ny bestemmelse i naturtypebekendtgørelsen er definitionerne af kategori 2- og 3-natur ændret.

Den nye husdyrgodkendelsesbekendtgørelse: [Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug nr. 443 af 26. april 2023](#)

Ændringer i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen pr. 1. maj 2023

Fold alle ud

Udslusning ved gyllehøjde på 10 cm, dog oftest hver 7. dag - §§ 34 og 35

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 34 og 35 indfører krav om hyppig udslusning af gylle fra svinestalde. § 34 regulerer alle typer staldafsnit til svin på husdyrbrug undtagen staldafsnit til slagtesvin. De sidstnævnte reguleres af § 35.

Både § 34 og § 35 bestemmer, at gylle skal udsluses fra staldafsnittet, når der er en gyllehøjde på 10 cm, dog oftest hver 7. dag. Det fremgår af Miljøministeriets høringsnotat (side 5), at i staldafsnit med varierende gyllehøjde, skal der udsluses, når gennemsnitshøjden i staldafsnittet er 10 cm. Ministeriet skriver også, at det er tilladt at udsluse oftere.

§§ 34 og 35 fastsætter desuden, at:

- udslusning kan ske enten ved manuel eller automatisk udslusning.
- udslusningen skal sikre, at gyllen tømmes ud af staldafsnittet til et udendørs opsamlings- eller opbevaringsanlæg.

Slagtesvin – eksisterende og nye staldeafsnit

Kravet om udslusning ved en gyllehøjde på 10 cm gælder både for eksisterende og nye staldafsnit til slagtesvin (§ 35).

Øvrige svinetyper – nye staldeafsnit

For staldafsnit til alle øvrige typer af svin gælder kravet om udslusning ved en gyllehøjde på 10 cm kun for nye staldafsnit (§ 34). Det er staldafsnit, der etableres, udvides eller ændres på baggrund af en ansøgning efter husdyrbruglovens §§ 16 a og b, som indgives efter 1. maj 2023. Det følger af bekendtgørelsens § 76, stk. 9 modsætningsvist.

Se bestemmelserne

§ 34

"I alle typer staldafsnit til svin på husdyrbrug, undtagen staldafsnit til slagtesvin, skal gylle udsluses fra staldafsnittet, når der er en gyllehøjde på 10 cm, dog oftest hver 7. dag. Udslusning kan ske enten ved manuel eller automatisk udslusning. Udslusningen skal sikre, at gyllen tømmes ud af staldafsnittet til et udendørs opsamlings- eller opbevaringsanlæg. For staldafsnit til slagtesvin gælder reglerne i § 35."

§ 35

"I alle typer staldafsnit til slagtesvin på husdyrbrug skal gylle udsluses fra staldafsnittet, når der er en gyllehøjde på 10 cm, dog oftest hver 7. dag. Udslusning kan ske enten ved manuel eller automatisk udslusning. Udslusningen skal sikre, at gyllen tømmes ud af staldafsnittet til et udendørs opsamlings- eller opbevaringsanlæg."

§ 76, Stk. 9

"Kravene i § 34 finder ikke anvendelse på staldafsnit til svin på husdyrbrug etableret før den 1. maj 2023 eller på ansøgninger om etablering, ændring eller udvidelse efter husdyrbruglovens §§ 16 a eller 16 b indgivet til kommunalbestyrelsen før den 1. maj 2023."

Undtagelser for økologiske svinestalde og svinestalde med staldforsuring - § 36

§ 36 undtager svinestalde med staldforsuring fra kravet om udslusning efter §§ 34 og 35.

Man antager, at staldforsuring giver mindst lige så stor reduktion af drivhusgasser som hyppig udslusning. Med dokumentation af flere klimavirkemidler, forventer Miljøministeriet, at andre teknologier med tilsvarende reduktionseffekt som udslusning kommer til.

§ 36 undtager også svinestalde, der er certificeret økologiske, fra kravet om udslusning i §§ 34 og 35. Baggrunden er ifølge Miljøministeriets høringsbrev (side 6. punkt 1.2.3.), at der som følge af økologikravene vil være en lavere belægningsgrad i staldene, og at dyrene i højere grad opholder sig udendørs. Det vil føre til, at der ikke samles en tilstrækkelig stor gyllemængde til at sikre ugentlig (jf. det oprindelige udkast, red.) udslusning i stalde med rørudslusning. Dertil kommer, at dyrene går i naturligt ventilerede stalde, som medfører, at temperaturen er lavere. Derfor er det usikkert, om hyppig udslusning vil have en væsentlig effekt på metan-udledningen.

§ 36

"Kravene i §§ 34 og 35 gælder ikke for staldafsnit til svin på husdyrbrug, som er godkendt eller tilladt med staldforsuring som ammoniakreducerende teknologi, eller som er certificeret økologiske i henhold til forordning (EU) 2018/848 af 30. maj 2018 om økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter."

Dispensation - § 37

§ 37 giver mulighed for dispensation fra §§ 34 og 35. Dispensationen gives af kommunen og kan være hel eller delvis. Dispensation kan gives, hvis udslusning efter §§ 34 og 35:

- ikke er teknisk muligt, eller
- er forbundet med uforholdsmæssigt store omkostninger, eller
- ikke vil være muligt på grund af nødvendige hensyn til arbejdsmiljøet i stalden.

Ikke teknisk muligt eller uforholdsmæssigt dyrt

Der kan være visse staldsystemer eller driftsformer i både eksisterende og nye staldeafsnit, hvor det ikke vil være teknisk muligt, eller hvor det vil være uforholdsmæssigt dyrt at bygge om eller at vælge et særligt staldsystem ved nyetablering, udvidelse eller ændring, for at sikre, at der kan gennemføres udslusning ved en gyllehøjde på 10 cm.

Miljøministeriet skriver om dette i høringsnotatet, side 8, punkt 1.2.4:

"... det netop er tanken med dispensationsreglen, at den kan anvendes i situationer, hvor reglen om hyppig udslusning rammer atypisk hårdt, herunder når det efter en konkret vurdering vil være teknisk umuligt eller uforholdsmæssigt dyrt at indrette staldanlægget, så udslusning kan ske efter reglerne i §§ 34-35. Som det fremgår af høringsbrevet, kan dette f.eks. være tilfældet, hvis staldsystemets særlige indretning gør, at det enten ikke vil være muligt at gennemføre hyppig udslusning eller evt. kun efter en omfattende ombygning. Videre tænkes på situationer, hvor der i stedet for rørudslusning er installeret bagskyllekanal, kanal-anlæg med spjæld, lukkehaneanlæg mv. En dispensation kan herved komme på tale i forhold til krav om hyppig udslusning i eksisterende stalde, der er indrettet på denne måde. Der kan ligeledes meddeles dispensation i forbindelse med en nyetablering, udvidelse eller ændring, hvor det at vælge et stald-system med mulighed for hyppig udslusning vil

medføre uforholdsmæssigt store meromkostninger. Det bemærkes dog hertil, at der ved nyetablering som udgangspunkt er gode muligheder for tekniske tilpasninger, der muliggør hyppig udslusning.”

Gylleprop inde i stien

Herefter skriver ministeriet, at mht. ældre stalde til slagtegrise, hvor gylleproppen kan være placeret inde i stien, vurderes dette som udgangspunkt ikke som en teknisk hindring, der umuliggør eller fordyrer hyppig udslusning i en grad, så en dispensation kan komme på tale.

Hensyn til arbejdsmiljøet i stalden

Uddrag af høringsbrevet side 7, punkt 1.2.3:

”... Det lægges her til grund, at der ikke vil være tale om væsentlige hensyn til arbejdsmiljøet, hvis udfordringerne kan imødegås ved overholdelse af branchevejledningen om sikkerhed ved arbejde med gylle.

I disse sager vil det afhænge af de konkrete omstændigheder, om der vil være behov for undtagelse fra reglerne i §§ 34 og 35. Her foreslår Miljøministeriet, at kommunerne får mulighed for at meddele hel eller delvis dispensation efter en konkret vurdering. Kommunalbestyrelsen vurderer i den forbindelse i hvilket omfang, udslusning vil kunne ske og fastsætter nærmere vilkår herom.

Ministeriet vil udarbejde nærmere retningslinjer for anvendelse af ovennævnte dispensationsbestemmelse i husdyrvejledningen.”

§ 37

”Kommunalbestyrelsen kan i særlige tilfælde meddele hel eller delvis dispensation fra §§ 34 og 35, såfremt udslusning efter reglerne heri ikke er teknisk muligt, eller der vil være uforholdsmæssigt store omkostninger forbundet hermed. Ligeledes kan nødvendige hensyn til arbejdsmiljø begrunde en dispensation. Kommunalbestyrelsen fastsætter vilkår om udslusning under hensyntagen til kriterierne i 1. og 2. pkt.”

Krav om logbog - § 38

§ 38 fastsætter et krav om logning af udslusning efter §§ 34 og 35. Det skal ifølge Miljøministeriet sikre dokumentation for, at udslusningen er sket i overensstemmelse med reglerne.

Den ansvarlige for driften skal opbevare oplysningerne i 5 år med henblik på at fremvise dem på forlangende ved tilsyn.

Miljøministeriet skriver sådan om logbogen i høringsnotatet side 9:

”Miljøministeriet bemærker, at ministeriet vil udarbejde en skabelon til en logbog, der kan anvendes i praksis. Her forventes den enkelte landbruger at skulle angive generel data for de enkelte staldafsnit/kummer herunder: Staldsystem, gyllehåndteringssystem og produktionsform. Herefter følger en kalender, der løbende udfyldes for hvert staldafsnit. Denne log udfyldes ved hver udslusning med registrering af gyllehøjder og/eller datoer. Derudover skal landbrugeren løbende registrere svinenes vægt samt tidspunkt for indsættelse af nye hold af svin i staldafsnittet.

Efter det justerede forslag til §§ 34-35 vil der i visse staldafsnit kunne opstå situationer, hvor der ikke kan udsledes i forbindelse med den ugentlige udslusning grundet for lav gyllehøjde. Logbogen skal derfor også give mulighed for, at der kan anføres årsag til manglende udslusning, f.eks. ved angivelse af lav gyllehøjde, vaskeuge eller tom stald i tilfælde af ny leveringsdag. I disse staldafsnit vil landbrugeren, hvis der ikke sluses ud, skulle angive gyllehøjden på ugedagen i cm, så det tydeligt fremgår, at der fx om tirsdagen i uge 2 kun var 7 cm gylle i staldafsnit A (se figur 1). Landbrugeren vil løbende skulle holde øje med gyllens højde med henblik på at sikre, at der udsledes, når højden er 10 cm senere på ugen (fx fredag eller lørdag), og handlingen kan noteres i logbogen. Det er op til landbrugeren at undersøge de enkelte staldafsnit og angive en placering, hvor gyllehøjden er gennemsnitlig. Hvis gyllehøjden, eksempelvis på grund en hældning i fundamentet, varierer flere centimeter inden for samme staldafsnit/kumme, skal landbrugeren foretage målingen på den mest gennemsnitlige placering. Landbrugeren bør måle samme sted hver gang og kunne anvise stedet for en kommunal tilsynsfører. Ved et tilsyn skal tilsynsførende måle gyllehøjden på det sted, landbrugeren angiver som sit "målested" samt andre steder rundt omkring i stalden....."

Bemærk

Ministeriet nævner i citatet herover "ugentlig udslusning". Bemærk, at §§ 34 og 35 ikke stiller krav om ugentlig udslusning. Kravet er udslusning ved en gyllehøjde på 10 cm.

Staldafsnit med linespil

Miljøministeriet skriver i høringsnotatet side 10:

"Til ønsket fra Landbrug og Fødevarer om en undtagelse fra krav om logbog for staldafsnit med linespil bemærkes, at disse staldafsnit automatisk vil opfylde reglen om udslusning ved 10 cm. I den ovenfor beskrevne skabelon til logbog, lægges der op til at anføre generel data om, hvilket gyllehåndteringssystem de enkelte staldafsnit anvender, herunder linespil eller automatisk/manuel udslusning. Såfremt staldafsnittet angives som linespil, vil det ikke være nødvendigt at føre logbog over dette stald-afsnit."

§ 38

"Den ansvarlige for driften skal føre logbog over udslusning foretaget i medfør af §§ 34 og 35. Den ansvarlige for driften skal opbevare logbogen i 5 år og kunne forevise den på forlangende i forbindelse med kontrol."

Straf for undladelser - § 74, nr. 2, 3 og 4

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens straffebestemmelse er nu indsat som nr. 2, 3 og 4, undladelse af at udsluse gyllen efter §§ 34 og 35, undladelse af at overholde dispensation og vilkår fastsat efter § 37 og undladelse af at føre logbog efter § 38.

§ 74

”Medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning, straffes med bøde den, der

...

2. undlader at udsluse gyllen efter §§ 34 eller 35,

3. undlader at overholde dispensation og vilkår fastsat efter § 37,

4. undlader at føre logbog efter § 38,

....”

Ændring af definitionen af produktionsareal for fritgående æglæggende høns

Definitionen af produktionsarealet for fritgående æglæggende høner er ændret i bilag 3, C, nr. 1 til at være lig med nyttearealet, jf. [bekendtgørelse om beskyttelse af æglæggende høner](#). Det sker ved at tilføje, at redekasser og inspektionsgange ikke skal angives som en del af produktionsarealet.

Ændringen sker for at rette op på, at der utilsigtet ved indførelsen af stipladsmodellen i 2017 blev indført en forskel i det produktionsareal, der blev anvendt til fastsættelse af emissionsfaktorer for ammoniak og lugt ved omregning fra pr. dyr til pr. m² produktionsareal og definitionen af produktionsareal i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Uddrag fra bilag 3, C. Fastlæggelse af produktionsareal, jf. § 2, nr. 4

” 1. Typer af arealer som skal medregnes i produktionsarealet

- Stiarealer, herunder bufferstier, sygestier m.v.
- Boksarealer, herunder sygebokse, separationsbokse m.v.
- Burarealer, grundarealet af hver etage bortset fra arealet af adgang mellem dobbeltbure i etager
- Øvrige opholds-, total-, nytte- eller friarealer, herunder arealer med dybstrøelse, dog skal der for så vidt angår fritgående æglæggende høns (skrabe- og frilandshøner, økologiske høner, høns til rugeægproduktion) **ikke medregnes redekasser og inspektionsgange**.
- Udendørs opholdsarealer med befæstelse/fast bund, herunder verandaer, løbegårde, permanente læskure, kalvehytter m.v.
- Arealer med malkerobotter, som dyrene har adgang til.”

Henvisning til naturtypebekendtgørelsen i definitionen af kategori 2- og -3-natur - § 2, nr. 2 og 3

§ 2, nr. 2 og 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen definerer kategori 2- og 3-natur. Det gør de bl.a. via en henvisning til naturbeskyttelseslovens § 3. Som følge af en ny bestemmelse i naturtypebekendtgørelsen (§ 4) er husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 2, nr. 2 og 3 blevet tilrettet. Den nye § 4 medfører en ny afgrænsning af naturbeskyttelseslovens § 3 i forhold til lavbundsprojekter til reduktion af drivhusgasser.

Efter den nye afgrænsning vil nogle søer, moser og lignende, heder, strandenge og strandsumpe samt ferske enge og biologiske overdrev, i særlige tilfælde, som er reguleret i den nye § 4, blive undtaget fra naturbeskyttelseslovens § 3, for så vidt angår tilstandsændringer som følge af ammoniakdeposition fra husdyrbrug.

Som følge af denne ændring i naturtypebekendtgørelsen er de særligt undtagne naturtyper, jf. den nye § 4, ikke omfattet af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens definition af kategori 2- og 3-natur. Derved er områderne ikke omfattet af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens ammoniakdepositionskrav.

Se bestemmelserne

Ændret § 2, nr. 2 og 3:

(Ændringen er fremhævet med fed skrift)

"I denne bekendtgørelse forstås ved:

....

2. Kategori 2-natur: De ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for Natura 2000-områder, jf. § 7, stk. 1, nr. 2, i husdyrbrugloven, **og som ikke er omfattet af undtagelsen i § 4 i bekendtgørelse om beskyttede naturtyper**, i form af følgende:
- a) højmoser,
 - b) lobeliesøer,
 - c) heder, der i sig selv er større end 10 ha og omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse, og
 - d) overdrev, der i sig selv er større end 2,5 ha og omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse.

3. Kategori 3-natur: De ammoniakfølsomme naturtyper, der ikke er omfattet af kategori 1-natur eller kategori 2-natur, som er beliggende uden for Natura 2000-områder **og som ikke er omfattet af undtagelsen i § 4 i bekendtgørelse om beskyttede naturtyper**, i form af følgende:
- a) Heder, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse.
 - b) Moser, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse.
 - c) Overdrev, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse.
 - d) Ammoniakfølsomme skove, hvorved forstås arealer, der er større end 0,5 ha og mere end 20 m brede, og som er bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer, og
 - i) hvor der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel »skovjordbund«,
 - ii) hvor skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, f.eks. tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel »skovjordbund« (dvs. i størrelsesorden mere end ca. 200 år), eller
 - iii) hvor der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen »Arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af § 25 i lov om skove«, og hvor arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi. **Listen er tilgængelig på**

Naturtypebekendtgørelsens § 4

”For søer, moser og lignende, heder, strandenge og strandsumpe samt ferske enge og biologiske overdrev, der er dannet på et areal, efter at der på arealet er etableret et projekt, som er omfattet af stk. 2, jf. dog stk. 4, gælder naturbeskyttelseslovens § 3 ikke for tilstandsændringer som følge af ammoniakdeposition fra husdyrbrug.

Stk. 2. Undtagelsen i stk. 1 gælder for projekter, der opfylder følgende krav:

1. Projektet skal omfatte udtagning af kulstofrige lavbundsjord med mindst 6 pct. organisk kulstofindhold.
2. Projektet skal etableres efter aftale med en offentlig myndighed eller offentlig forvaltningsenhed.
3. Projektet skal være aftalt fra 1. januar 2014 eller derefter.
4. Projektet skal være tinglyst på arealet.

Stk. 3. Undtagelsen i stk. 1 gælder for hele projektarealet, der er indtegnet i Internet Markkort (IMK) eller MiljøGIS (Miljøstyrelsens webkort med data om natur og miljø), og som er angivet i forbindelse med tinglysning af projektet.

Stk. 4. Undtagelsen i stk. 1 gælder ikke for:

1. Projekter, der har naturudvikling som hovedformål.
2. Ammoniakfølsomme naturtyper, der er oplistet i bilag 3, pkt. D, i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, hvis naturtyperne er beliggende inden for et Natura 2000-område og er omfattet af udpegningsgrundlaget.”

Naturbeskyttelsesloven § 3

”Der må ikke foretages ændring i tilstanden af naturlige søer, hvis areal er på over 100 m², eller af vandløb eller dele af vandløb, der af miljøministeren efter indstilling fra kommunalbestyrelsen er udpeget som beskyttede. Dette gælder dog ikke for sædvanlige vedligeholdelsesarbejder i vandløb.

Stk. 2. Der må ikke foretages ændringer i tilstanden af

1. heder,
2. moser og lignende,
3. strandenge og strandsumpe samt
4. ferske enge og biologiske overdrev,
når sådanne naturtyper enkeltvis, tilsammen eller i forbindelse med de søer, der er nævnt i stk. 1, er større end 2.500 m² i sammenhængende areal.

Stk. 3. Der må heller ikke foretages ændring i tilstanden af moser og lignende, der er mindre end 2.500 m², når de ligger i forbindelse med en sø eller et vandløb, der er omfattet af beskyttelsen i stk. 1.”

Se Miljøministeriets høringsbrev og -notat

Høringsbrev af 3. oktober 2022

Høringsnotat af 21. april 2023

Se Landbrugsaftalen fra 2021

Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug

Se tidligere udgivelser vedr. ændringer i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen

Ny husdyrgodkendelsesbekendtgørelse fra. 1. januar 2022

Ny husdyrgodkendelsesbekendtgørelse pr. 1. januar 2021

Ny husdyrgodkendelsesbekendtgørelse træder i kraft 1. august 2018

Emneord

Ammoniakregulering

Husdyrgodkendelse

Jura

Tema: Miljøgodkendelse af husdyrbrug

Find viden og information om regler, der gælder for husdyrbrug. Det er regler om miljøtilladelse og miljøgodkendelse, herunder revurdering og regulering af ammoniak. Det er også regler om anmeldelse, om placering og indretning af anlæg og om anvendelse af...

Publiceret: 10. maj 2023

Opdateret: 10. maj 2023

Vil du vide mere?

Joan Fuglsig Andresen

Specialkonsulent, Erhvervsjura

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

jfa@lf.dk

+45 2382 9064

Støttet af

Promilleafgiftsfonden for landbrug

SEGES Innovation P/S	Tlf.	8740 5000
Agro Food Park 15	Fax.	8740 5010
8200 Aarhus N	Email	info@seges.dk